

Sygnatura akt I C 848/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14-09-2016 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marek Dziwiński

Protokolant: Mariola Burghardt

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14-09-2016 r. w K.

sprawy z powództwa (...) Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej z siedzibą w S.

przeciwko W. J.

o zapłatę

I zasądza od pozwanego W. J. na rzecz strony powodowej (...) Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej z siedzibą w S. kwotę 16 595,35 zł (szesnaście tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt pięć 35/100 złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29.04.2014 r. do dnia zapłaty;

II zasądza od pozwanego W. J. na rzecz strony powodowej (...) Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej z siedzibą w S. kwotę 2 685,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2 400,00 tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III koszty sądowe w zakresie wydatków zaliczyć na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 848/15

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa z siedzibą w S. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego W. J. kwoty 16 595,35 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej, w łącznej wysokości 2 417,00 zł.

Uzasadniając swoje żądanie strona powodowa podała, że w związku z zawartą umową pożyczki pozwany wystawił weksel, który wydał stronie powodowej celem zabezpieczenia spłaty rat zgodnie z jej harmonogramem. Pozwany nie spłacał rat i w związku z tym strona powodowa wypełniła weksel. W konsekwencji strona powodowa wskazała, że wobec faktu, iż jest ona posiadaczem wekslu wystawionego przez pozwanego a wręzonego stronie powodowej, jako remitentowi, żądanie zapłaty w oparciu o weksel było uzasadnione.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i o zasądzenie od strony powodowej na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Przyznał jednocześnie, że wpis o treści „poręczam W. J.” na treści wekslu własnego A. J. (1) pochodzi od niego, ale według pozwanego nie oznaczało to automatycznie, że pozwany zaciągnął ważne zobowiązanie wekslowe, jako poręczyciel wekslowy. Pozwany wywodził, że zaciągnięcie zobowiązania wekslowego wymaga złożenia oświadczenia woli, którego nie złożył. Według pozwanego bowiem wpis na wekslu „poręczam W. J.” został dokonany dla celów dowodowych, by udokumentować zawarcie umowy poręczenia za dług przyszły A. J. (1). Według pozwanego z przedstawionego pozwanemu do podpisu dokumentu bez cech szczególnych, który wytworzono przy okazji zawarcia umowy pożyczki

z A. J. (1) z dnia 5 grudnia 2013 r., jednoznacznie wynikało, że złożenie podpisu na wekslu ma stanowić wyłącznie dowód zawarcia umowy poręczenia, a nie zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Pozwany wywodził, że w ten sposób rozumiał on sens dokonywanej czynności, nie mając woli zaciągnięcia zobowiązania z wekslu. Pozwany, wskazując na zasadę, że treść czynności prawnej oceniać należy według rzeczywistej treści złożonego oświadczenia woli, a nie tylko jego zewnętrznego wyrazu, podnosił również, że oświadczenie woli zostało złożone pod wpływem błędu co do treści czynności prawnej wywołanego przez drugą stronę tej czynności oraz że weksel był nieważny, ponieważ został uzupełniony niezgodnie z porozumieniem wekslowym zawartym z A. J. (1), a zadłużenie nie istniało. W dalszym etapie sprawy pozwany wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego specjalisty z zakresu ekspertyzy pisma ręcznego, albowiem podał w wątpliwość, czy podpis złożony na przedmiotowym wekslu w rzeczywistości należał do niego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 grudnia 2013 r. A. J. (1) zawarła ze stroną powodową umowę pożyczki konsolidacyjnej nr 523/22/13/R3. Całkowita kwota pożyczki wyniosła 16 000 zł. Pozwany poręczył za zobowiązania wynikające z tytułu tej umowy oraz zobowiązał się do zapłaty kwoty 16 000,00 zł lub jej części powiększonej o należne odsetki, opłaty, prowizje i inne koszty przysługujące stronie powodowej w związku z wykonaniem umowy oraz solidarnie poręczył za wszelkie zobowiązania wystawcy wekslu (pożyczkobiorcy) z tytułu umowy, oświadczając, że złożył na wekslu podpis jako poręczyciel. Jednocześnie pozwany wyraził zgodę na treść pkt 20 umowy. Poręczenia udzielił bezterminowo.

/dowód: umowa pożyczki konsolidacyjnej nr

523/22/13/R3– k.135/

A. J. (1) wystawiła weksel o treści następującej: „Weksel W. dnia 5 grudnia 2013 r. na 16.595,35 zł 28 kwietnia 2014 r. zapłać bez protestu za ten sola WEKSEL na rzecz (...) Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej lecz nie na jej zlecenie sumę: szesnaście tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt pięć złotych i 35 gr Płatny w Z. A. J. (2) PESEL (...)” Na wekslu znalazł się również awal o treści: (...).

/dowód: oryginał wekslu-k. 6/

Podpis poręczyciela nakreślony na wekslu datowanym na dzień 5 grudnia 2013 r. został dokonany przez pozwanego.

/dowód: opinia biegłego sądowego K.

Ł.-J. z dnia 29 kwietnia 2016 r. wraz

z tablicami poglądowymi do badań

pismoznawczych–k.163-177/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Weksel własny, inaczej zwany również suchym, prostym lub sola, ma zgodnie z treścią art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe zawierać nazwę „weksel” w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono, przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, oznaczenie terminu płatności, oznaczenie miejsca płatności, nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana, oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu i podpis wystawcy wekslu (art. 101 ustawy). Nie będzie zaś uważany za weksel własny dokument, któremu brak jednej z cech, wskazanych w art. 101 ustawy z wyjątkiem przypadków określonych w art. 102 ust. 2, ust. 3., ust.4 ustawy (art. 102 ust. 1 ustawy). Z kolei w art. 103 ustawy ustawodawca odesłał do stosowania względem wekslu własnego przepisów o wekslu trasowanym, uregulowanym w art. 1 i nast. ustawy, o ile z istotą wekslu własnego nie zostają w sprzeczności i dotyczą wskazanych w ustawie uregulowań. Do wekslu własnego bowiem stosuje się również przepisy o poręczeniu wekslowym (art.30-32 ustawy). W przypadku

natomiast przewidzianym w ustępie ostatnim art. 31, jeżeli poręczyciel nie wskazał, za kogo poręcza, uważa się, że poręczenie dał za wystawcę.

Niewątpliwie weksel został wystawiony przez małżonkę pozwanego a przez niego poręczony. Na wekslu znajdują się wszystkie elementy przewidziane przez ustawodawcę, które muszą się na nim koniecznie znaleźć, by mówić o wekslu własnym. Niewątpliwym jest również, co potwierdziło badanie pismoznawcze biegłego i jego na nim oparta opinia sądowa, że na wekslu znalazło się poręczenie wekslowe dane przez pozwanego i potwierdzone jego własnoręcznym podpisem. Zapłatę wekslu bowiem można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (awalem) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Poręczenie może dać osoba trzecia lub osoba, podpisana na wekslu (art. 30 ustawy). Poręczenie umieszcza się na wekslu albo na przedłużku i oznacza się je wyrazem „poręczam” lub innym zwrotem równoznacznym i podpisuje je poręczyciel (art.31 ustawy), w niniejszym wypadku pozwany. Pozwany umieścił na wekslu poręczenie, którego udzielił wystawcy wekslu własnego, oznaczył je wyrazem „poręczam” i podpisał je. Na marginesie wskazać należy, że nawet sam podpis na przedniej stronie wekslu uważa się za udzielenie poręczenia, wyjąwszy gdy jest to podpis wystawcy lub trasata. (art.31 ustawy)

Nie wdając się w zbędne dywagacje, zauważyć należy, że ustawodawca bardzo konkretnie ustalił zakres odpowiedzialności poręczyciela wekslowego. Przepis art. 32 ustawy stanowi bowiem wyraźnie, że poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył a zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. W niniejszym przypadku weksel został wypełniony przez wierzyciela wskutek braku spłaty pożyczki udzielonej przez stronę powodową żonie pozwanego. Pozwany poręczył jej zobowiązanie, a tym samym stał się obowiązany tak samo, jak wystawca wekslu, a tym samym odpowiedzialny za ten dług w taki sposób, jak dłużniczka. Co prawda w nauce prawa podkreśla się abstrakcyjność zobowiązania wekslowego, to znaczy oderwanie go od przyczyny, *causy*, ale w niniejszej sprawie nie trzeba odwoływać się do braku konieczności powoływania się na przyczynę, bo zobowiązanie pozwanego ma ją. Zobowiązanie to bowiem wypływa bezpośrednio z zobowiązania jego żony z umowy pożyczki zawartej przez nią ze stroną powodową. Tym bardziej więc nie sposób uznać, że strona powodowa nie ma roszczenia wobec poręczyciela wekslu. Zupełnie na marginesie wskazać należy również na treść przepisu art. 353 § 1 k.c., który zawiera w sobie podstawową od czasów rzymskich zasadę dotyczącą zobowiązań, że dłużnik powinien świadczenie spełnić. Stąd w ocenie Sądu powództwo należało uwzględnić.

Nie sposób natomiast uznać za w jakiegokolwiek mierze zasadne zarzutów pozwanego, że ten, dokonując poręczenia na wekslu, nie miał woli zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, a jedynie chciał udokumentować zawarcie umowy poręczenia za przyszły dług, czy też że jego oświadczenie woli złożone było pod wpływem błędu co do treści czynności prawnej wywołanego przez drugą stronę tej czynności, czy wreszcie, że weksel jest nieważny, albo że zadłużenie nie istniało. Przepis art. 84 § 1 zd. 2 k.c. stanowi, że jeżeli oświadczenie woli zostało złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest wtedy, gdy błąd był wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć. Okoliczności związane z zawarciem umowy pożyczki, gdzie zabezpieczeniem jej spłaty był wystawiony weksel, wykluczają wręcz zaistnienie błędu po stronie pozwanego co do udzielonego przez niego poręczenia wekslowego. W żadnym zaś zakresie pozwany nie wykazał, by ewentualny błąd był wywołany przez stronę powodową lub by wiedziała ona o błędzie, czy też by mogła go z łatwością zauważyć.

Pozwany jako poręczyciel wekslowy, co wynika *expressis verbis* z przepisów ustawy Prawo wekslowe, jest odpowiedzialny tak samo za zobowiązanie, jak ten, za kogo poręczył. Nie wolno tracić z pola widzenia, że poręczyciel był jednocześnie małżonkiem osoby, która wskutek zawarcia ze stroną pozwaną umowy pożyczki, uzyskała przysporzenie w postaci kwoty, na jaką ta pożyczka opiewała. Pozwany nie udowodnił w żadnej mierze, by choć część tej kwoty została przez dłużnika zwrócona. Bardzo prawdopodobne jest natomiast, wręcz graniczące w ocenie Sądu z pewnością, że pozwany również skorzystał z kwoty, którą tytułem umowy pożyczki wypłaciła strona powodowa jego żonie.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd orzekł, jak w sentencji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty te składały się: 208,00 zł – opłata od pozwu, 2 x 30,00 zł – opłaty od zażaleń, 17,00 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa, 2.400,00 zł – wynagrodzenie radcy prawnego, co daje łącznie sumę 2685,00 zł i taką kwotę zasądzone od pozwanego na rzecz strony powodowej tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pozwany był zwolniony od kosztów sądowych, dlatego na podstawie przepisu art. 113 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst. Jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 623 ze zm.) koszty te w zakresie wydatków (koszty opinii biegłego) zaliczono na rachunek Skarbu Państwa.